

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۳۰
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۳۱
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۳۱
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۸/۰۱
صص: ۱۶۵-۱۲۹

شناسایی الگوهای ذهنی حوزه مطالعات زنان و خانواده ناظر بر نقش‌های جمعیتی زنان: کاربرد روش‌شناسی کیو

سکینه گنج‌خانلو^۱ | محمدحسین شادمان‌فر^۲

چکیده

هرچند که امروزه مسئله جمعیت، موضوعی فراجنسیتی است؛ اما نقش و جایگاه ویژه زنان در این عرصه بر کسی پوشیده نیست. بنابراین، به تلاشی که در محاسبات جمعیت‌شناسی از جمله در شاخص نرخ باروری کل، مبنای محاسبه زنان قرار می‌گیرند. ریشه بسیاری از بحران‌های امروزی جمعیت را باید در تعریف و به نقش‌های اجتماعی زنان می‌پوشاند. رویکردهای فمینیستی یا تفریط سنت‌گرایی جستجو نمود. دین مبین اسلام ضمن رعایت اصالت جنسیتی بودن منزلت افراد و گرامی داشتن انسان فارغ از جنسیت وی، نسبت به تعیین نوع نقش‌آفرینی‌ها، اساس جنسیت توجه داشته است و دستورات متعددی در این خصوص را بیان کرده است. پژوهش حاضر از نظر فلسفی در پارادایم فلسفی تفسیری - اثبات‌گرایی قرار دارد و با نظر جهت‌گیری، در گروه روش‌های کاربردی جای می‌گیرد. روش پژوهش ماهیت آمیخته و اکتشافی و شامل اجرای آن نوع ترکیبی است و گردآوری نظرها، از روش کیفی بهره گرفته شده است و در مرحله کشف ذهنیت‌ها از رویکرد کمی بهره می‌برد. از نظر جمع‌آوری داده‌ها، از داده‌های کتابخانه‌ای با مراجعه به منابع علمی (آیات و روایات) استفاده شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که زنان دارای سه نوع نقش «مدیریتی»، «اجرائی» و «تربیتی» هستند. نقش اول «تقویت استحکام و بنیان خانواده»، در نقش دوم «ارتقای نگاه معاد محور در معیشت خانواده» و در نقش سوم «مدیریت جریان تربیتی فرزندان» برعهده زنان بوده است.

کلیدواژه‌ها: خط‌مشی‌گذاری عمومی، روش‌شناسی کیو، الگوی ذهنی، مطالعات زنان، خانواده، نقش‌های جمعیتی زنان.

۱. دانشجوی دکترا مطالعات زنان، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

s.farhadi_ch@yahoo.com

۲. پژوهشگر، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

Email:shadmanfar.mh@ihu.ac.ir

استناد: گنج‌خانلو، سکینه؛ شادمان‌فر، محمدحسین. شناسایی الگوهای ذهنی حوزه مطالعات زنان و خانواده ناظر بر نقش‌های جمعیتی زنان: کاربرد روش‌شناسی کیو، ۳(۲)، ۱۶۵-۱۲۹.

© نویسنده‌گان

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

این مقاله تحت لیسانس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.